

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cismădiei 3.

Se prenumără și la poște și la librării.

În București

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Octombrie v. 1889

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnătate atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány* — *Post-Anweisung*.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sunt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fâșiile, în cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului „Tribuna“.

Sibiu, 27 Septembrie st. v.

* Nu e sănătoasă, nu poate dar' să fie nici dănuitoare actuala stare de lucruri.

Preste câteva zile se va întruni la Budapesta parlamentul Ungariei, — un eveniment destul de important în viața constituțională a patriei noastre. Mai important încă devine acest eveniment, când ne dăm seamă despre pregătirile făcute de deosebite partide pentru viitoarea campanie parlamentară, care se va sfârși, așa cred mulți, cu retragerea dlui Coloman Tisza.

Nu ne temem cu toate acestea, că vom exagera, dacă vom afirma, că între Români din țările coroanei ungare sunt foarte puțini oameni, care ar pute să ne spună și diua hotărâtă pentru prima ședință a viitoarei sesiuni parlamentare.

Căci nu ne prea pasă nouă Românilor de cele ce se petrec la Budapesta.

Sântem, ce e drept, cetățeni ai regatului ungar, avem prin urmare reprezentanți noștri oficiali în parlamentul din Budapesta și tot ceea ce se face în acel parlament ne privește și pe noi foarte de aproape; am ajuns însă încetul cu încetul a privi spre Budapesta ca spre centrul unei vieți străine de noi.

Această înstrăinare a noastră e rezultatul politicii greșite, în care s'au precipitat oamenii de stat ai Maghiarilor; nă e cu toate acestea mai puțin adevărat, că dacă astel, în care milioane de cetățeni nu se mai interesează de mersul afacerilor publice, suferă de o boală afacerilor, aici în statul ungar noi Românii sântem partea cea bolnavă. E rău pentru statul ungar, că o însemnată parte din cetățenii lui stă nepăsătoare în mijlocul fluctuațiilor politice, dar' mai rău încă e pentru noi, care constituim acea parte nepăsătoare. Căci dacă bolnav e organismul, în care o parte e cuprinsă de stări paralizice, mai bolnavă încă e anume partea paralizată.

Stând așa la o parte, noi Românii din țările coroanei ungare am ajuns atât de tare moleșiți, încât nici că ne mai dăm seamă despre consecuențele firești ale moleșirii noastre.

Era un timp, când noi prin noi înșine ne simțim, când de tari, ca să ne creăm aici în țara noastră o pozițiune potrivită cu aspirațiunile noastre legitime. Și eram, ba sântem chiar destul de tari, dacă scim să ne adunăm toate puterile noastre. Chiar dintru început însă adversarii noștri au scit să-și aservească o parte din puterile noastre și să ne desbina, ear' noi n'am avut destulă maturitate politică, pentru ca, aruncând lăpădăturile, să urmărim lupta cu puterile ce ne mai rămăseseră, ci am tolerat în mijlocul nostru pe aceia, care primiseră sarcina de a ne ține în desbinare și de a nu ne lăsa să lucrăm. Astfel anii au trecut unul după altul fără ca noi să fi putut face ceva spre a ne afirma ca putere, de care trebuie să se țină seamă, și în cele din urmă ne-a cuprins simțământul propriei noastre impotențe.

Astăzi abia pe ici pe colo se mai găsește printre noi câte un om, care, dându-și seamă despre lumea, în mijlocul căreia trăim, și despre puterile vii ale poporului nostru, tot se mai încumetă a ține, că sântem, tot mai sântem destul de tari și că numai bărbăția ne lipsește.

Cei mulți privesc mereu împregiur și așteaptă, ca vre-un eveniment neafrântor de noi să ne scoată la iveală și să ne dea bărbăția ce ați ne lipsește, ear' în așteptarea vre-unui asemenea eveniment stau cu capul plecat și umiliți, ca furtuna să treacă peste dînșii.

Aceasta e, dic ei, politica înțeleaptă a omului, care ține seamă de greutățile

timpului și nu se precipită, nici se expune, când n'are șanse de reușită.

Nu! înțeleaptă nu e politica aceasta: e politica omului crescut în umilință și deprins a trăi de aici pe mâne, pentru el și pentru copiii lui, fără privire la lumea ce-l încungiuă și fără de aspirațiuni legate de viața celor ce vor urma după dînsul.

Căci acela, care nu-și află în sine însuși toată viața, ci trăește și în vederea celor ce îl încungiuă, lucrează și în vederea celor ce vor urma după dînsul, acela e gata să-și dea până chiar și viața, dacă jertfa lui de sine poate să le fie de folos celor ce vor urma lucrarea.

Și nici-odată jertfa de sine n'a fost anume pentru noi odor mai scump ca astăzi, când vorba e, ca Românul trăit timp de atâtea veacuri în cea mai grea umilire să fie cuprins cu desevîrșire de simțământul întineritor, că trecut-a timpul umilinței.

Ați, aici în mijlocul nostru, nu se poate succes mai mare, nu mai frumos, nu mai neprețuit decât acela, pe care îl obținem deșteptând acest simțământ și cultivându-l, căci numai prin el putem să ajungem a fi ceva în lumea aceasta.

Noi n'am ieșit, ca alții, din mijlocul unui popor deprins cu luptele vieții politice, ci avem să împlinim o misiune grea în mijlocul unui popor, pe care avem înainte de toate să-l crescăm pentru viața politică, să-l deprindem a-și deosebi puterile și a le desfășura. Și de aceea dușmanul nostru primejdios nu e acela, care ne lovesce și ne întărește, ca să ne adunăm puterile, ci acela care, profitând de slăbiciunea neamului nostru trăit în umilință, ne îndeamnă să stăm, ca părinții noștri, cu capetele plecate, pentru ca stăpânul să nu se supere prea tare.

Să stăm la o parte și să acceptăm, să nu ne precipităm și înzadar să nu ne expunem, dar' și și noapte, în toate clipele vieții noastre să avem în vedere, că sântem primele generațiuni trăite în libertate ale unui popor asuprit timp de veacuri și că noi avem în viața poporului nostru mai presus de toate menirea, de a deștepta conștiința țării noastre naționale și de a o trece la generațiunile viitoare.

Nu e nici o jertfă prea mare, dacă prin ea contribuim la împlinirea acestei meniri, nici o osteneală prea grea, dacă prin ea ne apropiem de scopul, în a căruia realizare consistă gloria timpului nostru. Și pentru oamenii, care în tim-

pul celui din urmă secol ni-au dat nouă tot ceea ce era mai bun într'înșii, nu se poate în adevăr nimic mai ademenitor ca gândul, că odată, fie chiar foarte târziu după moartea lor, istoriograful va ține: Voi ați făcut din multe cete de robi un singur popor de bărbați!

George Șincai, George Lazar și toți cei ce au mai făcut ca dînșii, nu nisce nebuni au fost și nu înzadar au ostent, nici înzadar s'au jertfit, ci gândul acesta l-au cuprins și menirea timpului lor au împlinit-o.

Aceia dintre noi, care nu sciu să cuprindă gândul acesta și să se încante de el, nu înțeleg menirea noastră în viața poporului nostru și, sbucimându-se să obțină succese actuale și materiale, ne depărtează de marele succes moral al viitorului.

Nu la o soartă mai bună, ca cea de aici avem să rivnim noi, ci la o soartă, pe care noi înșine ni-o facem; nu din bunăvoința cuiva, ci din propria noastră vrednicie avem să le lășăm copilor noștri o stare mai bună ca cea de astăzi.

Căci în viața omenirii nu oame-nii, ci bărbații hotărăsc mersul evenimentelor, și dacă nisce nemernici vom fi, situațiunea atât de mult așteptată va trece, cum au mai trecut și altele, fără ca să ne putem folosi de dînsa. Nimeni n'are să susțină cauza noastră cu mai multă hotărâre ca noi înșine; nimeni n'are să țină seamă de noi, dacă nu vom fi, dovedit prin susținerea causei noastre, că mult preștim ca prieteni și răi sântem ca dușmani: tot unelte vom rămâne, dacă înșine nu vom scî să ne impunem ca element hotărîtor.

Nu avem dar' să ne precipităm, dar' trebuie să priveghiem cu ochi neadormit, ca copiii noștri să aibă inimi bărbate, trebuie să le dăm generațiunilor mai tinere exemple de bărbătească hotărâre, trebuie să cultivăm caracterele și să înecăm în desprețul nostru comun pe aceia, care propagă în poporul nostru spiritul de slugarnică fățarnicie și înăbușesc pornirea liberă în tinerețea noastră, persecutând talentele înfrâșnețe, ca să încurageze stîrpirile prin chiar firea lor slugarnică, — căci viața noastră, viitorul nostru sînt capetele ridicate, ear' boala cea grea, de care suferim, sînt capetele plecate.

Capul plecat nu stă în amorișire, ci-i dă inimii încălcate drept mângâiere gânduri de răsunare și ilusiuni bolnăvicioase, și precând omul, care stă cu

capul ridicat, vrea puțin, pentru ca să poată voi fără de sfială și cu toată hotărârea, sluga plecată voește mult, pentru-ca să aibă un pretext de a nu-și manifesta încă voința.

E rău pentru statul ungar, că o însemnată parte din cetățenii lui nu se mai interesează de cele ce se petrec la Budapesta, dar' nu e mai puțin rău pentru noi, că trăim într'un stat, a căruia viață a început să ne fie străină.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 27 Septembrie st. v.

Recunoascerea prințului Ferdinand de principe al Bulgariei.

Cu privire la cele ce s'au scris în timpul din urmă despre recunoascerea prințului Ferdinand de principe al Bulgariei, „susceptibilitatea rusească“ se însușă deja în diarul „Le Nord“, care afirmă, că prin o acțiune pentru recunoascerea principelui Ferdinand, crisa bulgară ar deveni acută, deoarece-o propunere a Porții în această privință ar trebui să se privească drept o violare a tratatului de Berlin.

Diarul bulgar „Svoboda“, vorbind de această chestiune, se provoacă la hotărârea Porții de a adresa în direcțiunea aceasta o circulară către puteri. Hotărârea Porții a fost însă zădărnice. Prin intrigile domnului Neli-doff. Inițiativa în această chestiune aparține Turciei, pe baza tratatului de Berlin. Turcia ar trebui să procedea ca hotărâre în ce privește exerciarea drepturilor ei; căci la din contră Bulgaria nu o va mai pute privi de suzerană și va trebui să caute înesași mijloacele de lipsă pentru binele seu. Turcia ar trebui să se declare fără amânare, dacă nu voește să fie într'o bună dimineată surprinsă de nouă evenimente.

Regina Natalia în Belgrad.

Cercurile ce stau aproape de regina Natalia asigură, că aceea e hotărâtă a face afrent tuturor eventualităților, ear' de altă parte a nu ieși din pasivitatea ei de până acum, în ciuda stăruințelor preținșilor ei prieteni numeroși. Propunerea ce guvernul o va face Scupcinei în privința regulării raportului dintre regele Milan și regina Natalia va consista într'aceea, că atât pentru Natalia, cât și pentru Milan, se va restrînge dreptul de a petrece în Sârbia. Natalia e firm hotărâtă a rezista acestor măsuri, provocându-se la împregiurarea,

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Din copilăria mea.

(Urmare și fine).

Fiindcă eu eram un băiat, care n'aș fi putut deosebi strada fără a nu sgădări toți câinii oamenilor, măcar să fi pus foc pe mine, de aceea odată am și pățito, și eată cum: Mergend prelungă un gard, tot făceam năcăz unui câne, când fusei aproape de ușa curții, care era deschisă, cânele ieși din curte și se luă după mine și, ajungându-mă, își întipse doi colpi în piciorul meu cel stâng.

Părinții mei au cugetat că m'a mușcat un câne turbat, pentru-că eu nu li-am spus al cui a fost cânele, care m'a mușcat; de aceea ei au umblat în ruptul capului, ca nu cumva să mi-se întempe ceva. Chiemară pe un om, care scris pe fâină de grâu cernută împrăștiat: „Pe m, Feromă, Stitemă, Sata-rare, Potene, Topen, Topera, Rotas. Cuvintele cele scrise pe lemnul cel de teiu le-a ras și le-a mestecat cu fâina, în care erau scrise tot acele cuvinte de mai sus. În acea fâină a pus alut dela „Pasci“ și dela „Crăciun“, că mi-a făcut o pogace, uitam să spun, că în acea pogace a pus și vre-o câțiva gândăcei. Vrënd-nevrënd, am fost silit să mănânc pogacea întreagă, căci le era teamă să nu pădesc vre-o nepățită.*

Odată fiind cu tată-meu, care secera la holdă în apropierea unei păduri, tată-meu, ne-

avend ce lucru se-mi de, mă trimise să caut bureți prin pădure. Când intrasem în pădure, mă gândii bine, să mă păzesc ca să nu mă musce vre-un șerpe. Cu ghebe în spate umblam prin pădure, uitându-mă în toate părțile, dar' mai mult după șerpi, ca după bureți. Bureții aflai vre-o 3—4, dar' când deodată vădui că vine mescând încetișor prin funze un șerpe cu urechi albe și cât o fune de lung, par'că acum îl ved, căt ce-l vădui îmi cădura bureții din mână și palaria par'că mi-se înălțase de o palmă de pe cap, și ca o oaie spăriată începu a fugi prin tufe, prin oșpi, până când am ieșit afară din pădure. Tată-meu m'a vădui și îndată a alergat la mine. Din mână mea cea dreaptă curgea sângele păreu și eu nici că simțiam. A fost destul să spun tatei, că am vădui un șerpe, el îndată a creduț, că rana, de unde curgea sângele, e mușcătură de șerpe, și îndată m'a lega cu o curea dela opincă de amândouă părțile ranei și a început a mă spăla cu apă rece. Sosind seara acasă, îndată a chemat o muiere bătrână să-mi descante de mușcătură de șerpe, aceea a venit îndată și a pus într'un blid apă și cu un ac a început a mesteca prin apă, hodorigind de nouă-ori după-olaltă următoarele cuvinte:

Aniniia, aniniia,
Țițele pișca,
Gutue, gutue,
Pe butuc s'ae,
Butucul s'aprinse,
Ploaia-l stinse,
Nouă buți de vin,
Nouă de venin,
Buțile să plesnească,
Ionuț să se mântuească.

În urma acestora a trebuit să gust de 3 ori din acea apă și cu cealaltă să mă spăl pe rană, și cu aceasta mi-a trecut, deși nu am fost mușcat de șerpe.

*

Prietenul meu Simion mă însoția și eu încă îl însoțiam, ori-unde mergeam.

Odată mă duc cu prietenul meu pe la noi prin grădină, unde tatăl meu făcuse o cursă cu cumpănă ca la fântână, cu care tot mereu prindea câte un câne, care venia să strice cucuruzul. Cum ne jucam noi cu cursa, cum nu, destul că am descăsat cumpănă, ear' lațul dela cumpănă mi-a apucat picioarele amândouă pe din sus de genunchie și m'a ridicat în aer. Norocul că nu m'a apucat lațul de grumazi pe care câni, că acolo muriam.

Acum era întrebarea, cum să scap eu de acolo, ca să nu stau spânzurat, fiindcă nu-mi mergea tocmai bine. Prietenul meu Simion ajungea la mine, dar' nu era în stare să mă scape. În urma urmelor aflărm modul de scăpare; el avea o briceagă jidovească, pe care o ascuțea el pe toate petrele ce-i veniau înainte; aceasta mi-o dădu el în mână, ear' eu începu a tăia sfoara, până ce în fine cădui la pământ. Așa cădusem ca din pod; mă dureau grozav, dar' de părere de bine, că am scăpat, am uitat de durere.

Să fi scit tata de pățania mea, îmi dădea el ce mi-se cădea.

Multă vreme tatăl meu a creduț, că a fost vre-un câne acățat și că stăpânul cânelui l'a scăpat de moarte.

*

Ca de diua de ieri, așa îmi aduc aminte, decând îmi trăgeam dinții cu așa. Prietenul meu Simion îmi trăse odată doi dinți cu așa. Acum avea și el unul ce se clătea ca mărgeala, dar' îi era teamă să se dea pe mână mea, cu toate că eu îi spuneam, că așa i-l trag de nici nu simte. În fine îl înduplecai să se lase; îi legai deci dinți cu o prună. El și așa o legai de o clombeț de aș. Lung și scia acum ce o să se întempe cu el; până însă a băga el de seamă, eu mă grăbesc și aprind un chibrit, apoi dau el el cătră ochii lui; atunci el îndată sare îndărăt și dințele rămâne legat de prună.

*

Într'o toamnă tatăl meu, ca totdeauna, săpase via și o greblase așa de frumos, încât și pe unde umbla găina se cunoșea urma. Eu eram năcăjit, că nu prea puteam umbla prin viie cum îmi plăcea, ca să-mi aleg struguri după plac, fiindcă mi-se cunoșeau urmele, și tata apoi ear' mă bătea rău. Ca să nu cunoască, că eu umblu pe săpătură, odată mă tăvălesc până la un loc anumit și de acolo mă secol și umblu prin mijlocul viii.

Nu trecură multe zile și tatăl meu mă luă de urechie și mă duse de îmi arătă tăvălitura. Asta nu a fost de mine; lasă că voi cerca alta, cugetam în mine.

Nu trecu mult și așa și făcui. Și eată cum:

Afai un fund de doniță și o doagă de ciubăr și le legai una de un picior, alta de celalalt, și așa umblam prin viie. Când odată mă află tata umblând astfel prin viie, eu voiam să o iau la sănătoasa, mă împedec însă

și pic mai de multe-ori prin vițe. Numai pelea mea a scit ce a căpătat atunci dela tatăl meu pentru acea comedie.

*

După-ce mai trecu un an, cumpără tata două juninci. La juninci, când era timpul lucrului, nu avea cine merge, ci le mai întorceam eu de acolo până colo. Toate erau cum erau, dar' strechiatul acela mă bătea în pământ, și eu socoteam, că toată vina strechiatului o poartă coada, fiindcă vitele, când strechiază ridică coada în sus. Mă gândiam la capre, că ele au coadă foarte scurtă și poate de aceea nu strechiază; de aceea mă și hotărîm, ca, fără a mai întreba pe cineva, să fac pe juninci cu coada de capră, ca să se am pace de strechiatul lor. În diua următoare îmi ascuții bine cuțitașul și îndată făcui pe juninci cu coadele scurte. Am tăiat coadele cu carne cu tot, așa încât când se apărau de musce, dădeau numai ca cu imblăcii.

*

Deși făceam eu câte o nebulie de cele poite, totuși părinții mei mă iubiau, ba îmi făgăduiseră, că mă vor da la Aiud la școală. Altmintrelea învâșasem în sat a ceti și unguresce; apoi în ciaslov sciam cânta sârbătorele ca un bătrân. Nu voiu uita până la moarte, că odată tata, nu sciu dela cine au-șise, că în câte zile ale lui Martie cad Pascile, deci venind el acasă, mă făcu să caut în ciaslov, ca să ved preste câte septe-mâni vor fi Pascile. După-ce căutai, aflai că Pascile se nimeriau chiar într'o Vineri. Înzadar îmi spunea tata, că așa ceva nu se poate, eu mă țineam de carte ca orbul de

că prin aceasta i-s-ar restrînge drepturile ei cetățenești, prin urmare ar însemna o schimbare a constituției, pentru ceea-ce Scupcina cea mică nu e competentă, deoarece noua constituție timp de cinci ani nu se poate schimba.

Lupta în contra reacțiunii în Belgia.

La Bruxella liberalii și progresistii s'au aliat și au întreprins o luptă crâncenă contra reacționarilor dela putere, care au lucrat mai multe proiecte de lege, pe care vor să le aducă în discuția camerei.

Proiectele sînt de un caracter cât se poate de reacționar.

Proiectul legii electorale conține între alte dispozițiuni și aceea, ca sub-oficerii și funcționarii să nu aibă drept de a vota.

De aceea chiar în armată există o viață nemulțumire contra clericilor, care decînd sînt la putere, caută prin orice mijloace a îngrădi drepturile celor-ce știu, că nu votează nici-odată pentru candidații clericali.

Discursul de apărare

rostit de domnul avocat Iuliu Coroian cu ocazia pertractării finale în procesul de agitare al părintelui Dr. Vasile Lucaciu, înaintea tribunalului din Sătmar, la 8 Iulie 1889.

(Urmare).

Dar și abstract făcînd dela aceasta, ar trebui să-mi fac obiecțiunile mele relativ la traducerea autentică a protocolului, aceluiași la acte spre statorirea materialului de proces. Este mai presus de îndoială, că chiar și dacă cuprinsul procesului verbal al adunării ar pute servi ca basă la statorirea materialului de proces, numai textul original român ar pute servi și numai dacă despre corectitatea traducerii autentice maghiare n'ar încăpe nici o îndoială, ar pute servi și aceasta. În cazul de față însă cu regret trebuie să atrag atențiunea onoratului tribunal reg. la aceea, că traducerea maghiară este rea, exprimă în mod greșit cele mai multe aserțiuni românești și astfel le dă înțeles fals. Ca să citez pentru documentarea afirmării mele numai câteva cuvinte din cele traduse, traduce d. e.: „contrarietate“ cu „hadi lábon“, în loc de „ellenkezésben levő“, „împărat“ cu „császár“ în loc de „uralkodó“, „ajutorată“ cu „engedélyezett“ în loc de „segített“, „urgisire fățișă“ cu „kétészintű üldözés“ în loc de „nyílt üldözés“. Aș mai pute cita numeroase astfel de cuvinte, dar' fie destul aceste pentru a documenta, că această traducere nu poate servi de basă a unui verdict.

Al doilea dat, de care dispunem, este o denunțare adresată oficiului solgăbirăesc sub Nr. 424/1887 decătră Pap Zsigmond, Thoma János, Lipták József, Mostis József, Róth Mátyás, Pétrás Irimia și Marosán Demeter.

Relativ la aceasta îmi iau voea înainte de toate de a pune întrebarea, că oare ce-i va fi îndemnat pe acestia, ca persoane private, să păsească față cu clientul meu ca acuzatori pe basa unei vorbiri ținute de dînsul într-o adunare ținută cu permisiunea autorității politice și în prezența trimisului acestei autorități, unul dintre șefii ei, care vorbire nici decătră trimisul autorității politice n'a fost

excepționată? Căci doară statul ungar nu este avisat până acum, așa cred, ca să fie apărât de denunțări față cu adunări sau alte acte publice, săvîrșite sub controla și supraveghierea personală a autorităților publice. Aș pute dice, că este nemodestie din partea lor, îndemnată de un hiperzel, cu care din egoism au voit să-și câștige merite înaintea autorității; cu drept cuvînt aș pute dice, dacă, după-cum voui arăta mai târziu, n'aș presimți în această afacere un fond politic.

Dar' să vedem meritul denunțării.

Între mai multe puncte se cuprinde la locul prim următoarele: „Noi Românii atît sîntem de apăsați de Maghiari și legile lor, încât cu ori-ce plîngerii de neîndreptățire înzadar ne adresăm la autorități pentru îndreptare. Când ne prezentăm plîngerile, întreabă un funcționar pe celalalt: „ce voesc Valachul acesta“, și pe rînd ne trimite afară cu observarea, că lasă să se pearsă puturosul de Român, ear' nedreptățile îndurate de noi nicăiri nu află lecuire“.

Aserțiunea citată în acest punct este de caracter atît de general, încât din ea nu se poate scoate nimica concret, ear' fiind cu atențiune la meritul acestei aserțiuni generale și comparîndu-o cu cele-ce se întîmplă în viața practică, deși, chiar și dacă a dis Drul Vasile Lucaciu aceste, poate n'a vorbit cu totul pe nedreptul așa. În adevăr, sînt fapte cunoscute, că în statul nostru, precum voui documenta mai târziu, la ocuparea funcțiunilor publice abia se ia în considerare poporul, interesele lui și cu deosebire limba lui, ci funcțiunile se ocupă cu astfel de indiviți, care în prima linie sînt credincioșii partidului dela putere, ear' în a doua visează după utopia dela ordinea țilei, cunoscută sub numirea: „idea de stat maghiar“.

Astfel de funcționari, dacă nu cunosc limba poporului, sigur în cele mai multe cazuri vor tracta cu poporul venit cu pricini în modul descris în denunțare, și dacă voesc să-și împlinescă datorița primită cu jurămînt, îl trimite la reprezentanții maghiari, care știu românește și sînt în stare să-și înțeleagă plîngerile și să o predea autorității. Servească drept exemplu atitudinea observată de on. tribunal reg. cu privilegiul acestei pertractări finale, când cu cea mai mare răceală și neplăcere s'a supus dispozițiunilor §-lui 8 art. de lege 44 din 1868, când acuzatul și martorii au dorit să folosească limba lor maternă. Și trebuie să observ, că aici avem a face cu judecători de o cultură mai înaltă și cunoscători ai împregiurărilor din patria noastră. Cum va fi însă acolo, unde altcum stă lucrul? Și sînt încă multe judecători de acele în patrie.

Denunțarea cuprinde mai departe următoarele: „Noi Românii în această țeară, deși este mare numărul acelor dintre noi, care sînt destoinici să ocupe funcțiuni, sîntem excluși de pretutindenea și nu se ia în considerare, că cheltuielile statului noi le acoperim în cea mai mare parte, pentru-că în cele mai multe ținuturi numărul Românilor este îndoit ca al Maghiarilor, ear' că cu toate aceste sîntem apăsați vine de acolo, pentru-că Românul se vinde cu banii sei proprii și devine inimicul seu propriu. Acei indiviți de limbă și naționalitate română, care stau în Ungaria în serviciul celor mai mari dușmani și contrari ai nostri și au primit funcțiuni, sînt urgisii urgisitorilor, pentru-că pentru banii miserabili ai Maghiarilor s'au făcut dușmanii și

trădătorii propriului sânge și propriei naționalități“.

Nici acest punct al denunțării nu conține nici un fapt special, care ar pute forma obiectul procesului. Ear' în meritul seu conține un adevăr netăgăduit, care și după cunoscînțele mele joacă un mare rol în nemulțumirea diferitelor naționalități din patrie și influențează în mare măsură asupra ei. În adevăr, netăgăduit adevăr este, că Românii nu se aplică în funcțiuni publice în proporție cu calificățiunea și numărul lor, și în această privință nici un guvern n'a ținut cont de dispozițiunea §-lui 27, Art. de lege 44 din 1868, ceea-ce apare mai presus de orice îndoială de acolo, că din cei 3,000.000 Români la judecătoria cea mai înaltă este numai unul, la Tabele regesi numai 7, ear' în toată țeara, în care sînt 23 de judecătuiuni, în care Românii formează 65—95 % ale totalității locuitorilor, nu este nici un singur comite-suprem de naționalitate română, deși legea citată promite, că va fi cu deosebită considerare la aceasta. Și așa este cu toate celelalte funcțiuni cardinale din țeară, ear' în cele de grad mai inferior încă numai foarte puțini Români sînt aplicați, ceea-ce se vede apriat din datele statistice respective. Nici pe departe nu este proporție cu numărul și fiii calificăți ai Românilor.

De acolo acea aparițiune, că mai mult de 4000 de fii studiați în diferitele ramuri de știință sînt siliți a-și valoarea cunoscînțele în străinătate, deși altcum patria atît de mare lipsă are de ele.

Ear' că ici și colo se întîmplă deși și aceea, că singuratici fii ai națiunii române pentru o biată funcțiune își uită de naționalitatea lor și ca Români servesc interese străine, este netăgăduit.

Dacă privim cu atențiune mai intensivă acest pasagi din acasă, ne convingem, că ascuțișul lui este îndreptat mai ales în contra renegaților, ear' pe acestia codul penal relativ la caracterizarea lor meritată nu i-a luat încă sub o deosebită protecțiune.

În partea următoare a acusei se dice: „Ori la care autoritate ne adresăm, nu voesc să comunicăm cu noi în limba noastră proprie, nici într-un fel de cauze nu ne dau decisiuni, hotăriri, verdicte, cu un cuvînt, exmise oficiale scrise în limba românească, deși în înțelesul legii ar trebui să o facă, precum nici dela noi nu primesc hîrtii scrise în limba noastră pe basa dreptului nostru recunoscut și sancționat, ci le resping. Ear' în înțelesul legilor în vigoare și sancționate, ar fi datorii noi numai să le primească, ci ar trebui să le și resoave prin hotăriri și exmise scrise în limba noastră“. Aceste le țin pe deplin adevărate, ceea-ce pot dovedi cu casuri nenumărate, care sînt la ordinea țilei la judecătoria și jurisdicțiune. Ba merg mai departe și mă provoc la ordinațiunea ministrului de justiție Nr. 947/1888, care ordonează, ca la cărțile fundare cererile și documentele aacute să se prezente în limba maghiară, eventual în traducere, prin ceea-ce deoparte voesc să nimicească dispozițiunea Art. de lege 44 din 1868 pe calea ordinațiunii, neobiceinute în state parlamentare, ear' de altă parte face mai dificilă și mai costisitoare justiția cu vătămarea peatoasă a egalei îndreptățiri a cetățenilor de naționalitate nemaghiară. (Va urma).

O întîmpinare.

Părintele Basiliu Podoabă din Cluj ne trimite spre publicare următoarele drept răspuns la corespondența din tractul gr.-cat. al Clujului, publicată în Nr. 219 al ziarului nostru:

Cluj, în 8 Oct. 1889.

În Nr. de ați al prețuitei „Tribune“, spre surprinderea mea, am cetit o corespondență subscrisă de „Adevărul“, precum se vede, cu multă bunăvoință față cu neînsemnata mea persoană, dar' lipsită în multe privințe de informațiuni adevărate și gunele. Dl „Adevărul“ — după-ce înșiră unele fapte săvîrșite de mine în decursul activității mele mai de 12 ani, ca capelan în Cluj și notar tractual lîngă unchiul meu, rev. domn Gavril Pop, și care numai atîta dovedesc, că 'mi-am împlinit îngustul cere de activitate cu toată conștiințiozitatea; am agonisit cu talantul ce l-am avut, încât pot dice cu suflet liniștit superiorilor mei: Doamne, un talant 'mi-ai dat, eată 2 am agonisit; — surprinde fără motiv pe on. public cetitor, că aș fi persecutat și în pericol de a fi scos din Cluj în capul iernii. Eu până acum nu știu nimic de atari persecuțiuni. Că lumea vorbește una și alta, asta e adevărat. Dar' încredințez pe ori-și-cine, că la parochia Clujului nu aspirez în așa măsură, încât, dacă n'aș căpăta-o, să cred că sînt persecutat sau chiar să-mi perd mintea de părere de rău.

Cunosc bunătața și răutatea ei. Știu că toți protopopii au mers de aici mai mult decît săraci, chiar calici, cu atît mai virtos aș avé să mă lupt eu în ea cu familie grea în ceea-ce privește susținerea materială. Nu se știe, al cui va fi norocul să o dobîndească. În privința materială îl pot asigura pe ori-și-care, că nu mare noroc îl va ajunge.

Archivul protopopiatului e plin de rugări și plînsori, făcute de fostii protopopi aici pentru îmbunătățirea stării lor materiale și adresate, începînd dela magistrat, pe la guvernul absolutistic până sus la Maiestate și rezolvite toate, firesc, negativ.

Un singur lucru nu 'mi-l pot explica, pentru-ce nici unul, deși au ajuns mai toți mai târziu la oficii bisericesci binisor salarizate, nu 'și-au adus aminte baremi la moartea lor să îmbunătățească cu ceva starea materială a parochului și prot. din Cluj, unde atîtea lipse au dus cu toții începînd, dela fostul paroch și mai târziu episcop Lemenyi, care între altele așa se plînge episcopului seu: „Video enim me quoad modum subsistendi redactum si non ad ultimum, certo mediocrium in clero cladem, sed dolor! iuxta mediocres si me confortare, copiar in platea et pro stulto reputabor, si condram scilicet et harisnyas induero“.

Și trecînd preste protopopul Turcu, care a fugit de aici din lipsa mijloacelor de subsistență, până la fie iertatul paroch și protopop Pamfilie, care, ca și antecesorii sei, a mers din Cluj încărcat de datorii. Unchiul, e drept, că nu s'a plîns și i-a fost starea mai suportabilă. Aceasta se explică însă, că a avut și alte isvoare de venit din opurile sale, la care a lucrat încă decînd era prof. în Blaj, și din profesurile dela preparandii, salariile de acolo în anul acesta însă fură sistate din partea regimului.

Avere nu duce nici dînsul din Cluj și nu lasă nici la ai sei, decît nise schimbii subscrise pe la nise bănci. Valoarea cărora, în speranță, că le va plăti din Blaj, a lăsat-o fundațiune pentru îmbunătățirea stării materiale a succesorului seu. Din toate aceste se vede, că nu mare primejdie mă va ajunge, dacă nu voui fi în Cluj. Și cine știe, de ce e bună și aceea, că puținii mei răuvoitori nu bucurăși m'ar vedé rămas în Cluj?

Eu din partea Excelenței Sale nu am observat până acum voință să mă persecuteze, ci din contră am primit o asigurare, că la toată întîmplarea se va îngriji de viitorul meu. Și cine cunoaște virtuțile cele nobile, cu care strălucesc Excelența Sa între muritori, — nu poate să creadă, că are cea mai mică intențiune de a persecuta pe cineva, cu atît mai virtos pe mine. Eu sînt sigur, că Excelența Sa numai binele îl voesc și atunci, când îl poate cel public cu al persoanei private împreună, îl face cu toată plăcere!

Că sînt unii, care s'ar scandalisa să rămîn în Cluj, pentru-că sînt afurisit de multe protopopiate, ca autorul, precum se crede de mulți, al atacurilor din „Tribuna“, apăruti mai în primăvară, — o cred. Ușor se scandalizează unii oameni, care nu-și ved faptele lor scandaloase.

Afle însă fecine, că eu 'mi-am dat părerea fără șovăire în privința acelor. Am declarat publice, că nu eu sînt autorul. On. redacțiune a adevărit declarațiunea mea, și eu toate-că rev. dn Dr. Grama într-o replică a sa a firmat, că prea mult a adevărit on. redacțiune, căci pot să fie articoli scriși de unul și trimisi de altul, totuși așa cred eu, că după-ce cineva, care ține la onestitate, se declară publice, că nu e autorul unui lucru, și redacțiunea încă testifică aceea, nu e permis nimărui să-l suspicioneze mai mult fără a păcătui.

Ce privește condamnarea tractelor, pe care dl „Adevărul“ o numește aturisanie, eu care unii au mers până la absurd, eu sînt de părerea poporului nostru, că dacă aceea se face fără de cauză și nu asupra persoanei inovate, se întoarce asupra aceluia, care a făcut-o!

Încât eu abdicarea mea din cler, află dle „Adevărul“, că până acum n'am cauză să o fac. Clujul în iarna ce vine tot nu-l părăsesc, pentru multe agende oficiale și mai ales private ce am să 'mi-le aduc în ordine. Dacă binele bisericii sau dorița celor mai mari va fi așa, atunci, precum m'am știut să critica materialmente și personalmente, o voi face. Aceasta am dis-o și privat și o dic și publice. Întregirea parochiei nu s'a amînat pentru mine, ci pentru-că era să se facă nise dispozițiuni foarte salutare, ca să se îmulțească preoții. Durere, că acest plan a suferit naufragiu.

În fine încă una. Îmi pare rău, că amîntind de cumpărarea fînașului, numeri între inimicii mei personali pe un preot cu vață, care n'a voit să primească cavența pentru banii împrumutați. Eu din contră te asigur, că 'mi este binevoitor cu toată familia sa. Și recunoștința sa față cu mine pentru faptele bune săvîrșite din partea mea față cu familia d-sale 'și-a manifestat de multe-ori și chiar în scris. Că n'a primit-o cavența e drept, dar' precum cred, aceasta a făcut-o în considerația bețrănețelor sale, să nu primească așa sarcină, pe care, firesc, nu sperează să o vadă scuturată de pe umerii sei. Nu cred dar' să 'mi fie răuvoitor. Aceste spre liniștirea dlui „Adevărul“, precum și a altor amici, care mă reeacă mereu în cauza aceasta.

Basiliu Podoabă,
capelan.

CRONICĂ.

Dela Curte. Maiestatea Sa Împărăteasa-Regină dimpreună cu Archiducesa Maria Valeria, au făcut alaltăieri o excursiune dela Meran la Arco, unde au petrecut o oră în vila Archiducelui Albrecht. Maiestatea Sa Împărăteasa-Regină are de cuget să plece pe la sfîrșitul lui Octomvrie la Corfu, ca să petreacă acolo vre-o șese săptămîni, de acolo se va reîntoarce apoi la Gödöllő.

Circulațiunea actelor la Curie. La Curia reg. ung. au intrat anul acesta cu 1063 acte mai mult decît în anul trecut în aceeași luni, adică în lunile Ianuarie—Septemvrie. Cu actele restante din anii trecuți, la 1 Septemvrie a. c. numărul actelor de rezolvat la Curie era de 27.008, dintre aceste s'au rezolvat 16.606, au rămas în restanță 10.402 acte. Cam tot căte 10.000 de acte, — judecînd după hîrnicia din anii trecuți, — rămîn în restanță din an în an permanent.

Adunarea generală a reprezentanței comitatului Sibiu. Lună în 7 l. c. s'a ținut prima ședință a reprezentanței comitatene. Ședința a fost deschisă prin vice-comite Thalmann, ca reprezentant al comitei-suprem, care are concediu de 4 săptămîni. Primele puncte la ordinea țilei au fost votarea câtorva arunciri nouă la darea directă, și anume: un arunc de 1/2 procent pentru scopuri administrative comitatene și pentru ridicarea salariului vice-comiteiului cu 1200 fl. pe an, un arunc de 1 procent pentru dotarea fondului economic pe 1889 și alt arunc de 1 1/2 procente pentru fondul morboșilor jurisdicțiunii. S'a cetit apoi raportul comisiunii căi ferate Sibiu—Avrig—Făgăraș, s'au cetit proiectele pentru finanțarea acestei linii. Dr. Wolff a arătat, ce însemnătate are această linie din punct de vedere economic, legînd părțile noastre de România. Fîndcă nu putem conta la nici un ajutor străin, — a dis vorbitorul, — trebuie să jertfim noi pentru această linie. După mai multe desbateri, la care au luat parte dnii Dr. Neugeboren, Martin Schuster și Arz de Straussenburg, proiectele de finanțare s'au cetit punct de punct, s'au primit și s'au predat comisiunii de șapte. După aceasta s'a trecut la alegerea domnilor: Francisc Hutten de președinte al sedrii orfanale, Stroia de prim vice-notar comitatens, în locul acestui din urmă s'a ales Crețu, ear' în locul dlui Crețu s'a ales G. Bedeus. S'au ales apoi membri în comisiunea verificătoare a comitatului dnii Dr. Neugeboren și Cristea. În ședința a doua, după amădi, s'z cetit rescriptul ministerului de comerț pentru intervențiune la trassarea politică a liniei Sibiu—Avrig—Făgăraș. S'a cetit raportul asupra vizațiunilor vice-comiteiului și asupra scontrării cassei comitatului și a jurnalelor de manipulare ale banilor la pretoriatele din comitat. S'a primit proiectul vice-comiteiului pentru schimbarea statutelor comitatului asupra restaurațiunilor și cărcimelor, s'a primit schimbarea proiectului statutelor fondului de pensine al notarilor. S'a primit cererea comunei Reginari pentru zălogirea obligațiunii de 27.000 fl. a fondului de stipendii. Celelalte puncte de desbateri au fost cereri private ori comunale, preliminări de spese ale comunelor și alte lucruri de puțin interes. Ședința s'a închis la 7 oare seara.

Representanța comitatensă. Dîna de alegere pentru întregirea reprezentanței comitatene a Sibiuului s'a hotărît pe 17 Noemvrie. Pentru primul cerc de alegere al Sibiuului s'a ales: președinte Iosif Drotloff, suplent F. Zimmermann. În cercul al doilea: președinte Iuliu Sigerus, suplent Gustav Teiss, în cercul al treilea: președinte Teutsch, suplent Herzberg. În cercul prim al Sebeșului s'ăsesc: Otto Konradt și Ioan Dregan,

gard: că Pascile în acel an au să fie într-o Vineri.

Trece anul, vine al doilea, și tata nu mă mai da la Aiud la școală, eram necăjit, fiindcă vre-o cățiva prieteni de ai mei dela școala din sat erau în Aiud și Alba-Iulia la școală.

De bună-seamă pe anul ce vine te voui duce și pe tine, dicea tatăl meu. — Veni anul, se începură de nou școalele, dar' tata nici gînd nu avea, și nu era mirare, că era sărac până în grumazi.

Ce era să fac, că eu de sărăcia lui nu sciam nimic.

Odată mă pun păcatele și-mi pui în o traistă toate hăinuțele și cărțile și le acăț afară din casă de un cuiu. Mama le vede și mă întreabă, că ce vreau.

„Mă duc“.

„Unde păcatele te duci?“ dîse mama.

„Mă duc dacasă, pentru-ce nu mă dați la școală“.

Nici eu nu sciam unde plec, ci euge-tam, că merg să nu fiu acasă pe vre-o două, trei zile.

Cînd se amesteca ziua cu noaptea veni și tata acasă. Cât ce veni, mama îi spuse, că eată ce vrea copilul nostru.

S'a nimerit chiar bine, că era necăjit, nu știu de ce, și eu avea pe cine să-și răspund. Numai eu știu ce am căpătat atunci dela tatăl meu. Ce am căpătat, nu am putut împărți cu nimenia; dar' nici de uitat nu voui uita, până îmi va pune gîla pe gură.

Vedînd tată-meu, că nu are încărcătură de mine, după-ce mai gătă cu lucrul de toamnă,

adecă înainte de prinderea postului de Crăciun cu o săptămîna, într-o Joi dimineață, căci în acea zi era tîrg de săptămîna la Aiud îmi puse în spate o traistă cu mîncare și plecarăm cătră Aiud. În Aiud tată-meu îndată îmi cumpără călțuni noi, cu care era mai pe aci să-mi rup grumazi. La statul popii dela noi, care beuse dela tata vre-o dece adălmase, popa cel romano-catolic, adecă dascălul meu, mă primi în a II-a clasă normală. Cînd dăm să ieșim din casa dascălului, unde fusesem la primire, am fost uitat, că am călțuni în picioare, și împedecîndu-mă de prag, am sărit cît colo, cădînd cu nasul pe podilele coridorului. Ce era de făcut alta, decît să mă scol de jos.

Dela două trei zile încolo mă dedasem cu călțunii binisor; așa umblam eu ei încât buia locul, cu toate-că 'mi-i luase tata anume de iarnă, așa încât din pod puteam sări în ele.

Ori-și-cine își va pute închipui, cum voui fi învățat eu de bine în limba ungurească catehismul și ist. biblică de rost, din care eu nu înțelegeam nici un cuvînt. Dilele de școală pentru mine erau mai rele ca temnița. De aceea abia apucam să ved odată trecut acel an de școală, ca să mai apuc odată acasă, apoi să vedem, cine mă va mai scoate pe mine din sat. Așa 'mi făceam eu planurile; tata-meu însă almintrelea gîndia, și adecă: el gîndia, că până va avé o mână de putere, să mă țină la școală, ca să facă om din mine.

Aproape de sfîrșitul anului școlastic eram așa de bine familiarizat cu conșcolarii mei unguri, încât și cei din clasa I. normală

mă arătau de departe cu degetul. Nu era și lăsată de D-șeu, ca eu să nu fac de 3—4 ori clăie din conșcolarii mei unguri.

Odată eram să o pășesc: chiar cînd eram să pui virf la o clăie în I-ma normă, nimeri popa, care, până băgai de seamă, îmi încinse vre-o câteva cu un baston de trestie și poate îmi mai învingea, dacă nu grăbiam să înțeu ușa la odaia școlaei, unde învățam.

Sosî și ziua examenului: dela 8—12 a fost gata examenul din toate cărțile ce le învățasem. Alta nimic, numai acasă, dîsei cătră cei 3 consăteni ai mei; cît de încet să fi mers, pe vecernia mare puteam fi acasă în dragă voe. Să ne scaldăm întîu dîse unul. Așa să fie, dîserăm toți patru, și așa se și întîmplă.

Era cu neputință să ies eu din Aiud și să nu fac vre-o nebulie: la scaldă prinsei doi copii de Ungur și îi pusei preste olaltă unde era apa mai atundă; cînd îi lăsei de sub mine, abia ieșiră afară, vîrsînd din ei apă ca pe șipot.

Vedînd, că ce plămă mă așteaptă, dădui falcă; pe la curțir încă nu făcui mulți pueri, și drumul pe-aci-ți-e Ioane.

Numai o săptămîna a trecut după-ce am venit acasă, și tată-meu a și murit și nu s'a mai întors nici astăzi din ceea lume, ca să mă mai țină la școală, după-cum avea de gînd. Și dacă nici atîta nu învățam, rămăneam chiar „bătă“, ceea-ce nu e tot una cu „Bota“.

Ioan Bota.

în al doilea Piso și Fröhbeck, în cercul prelat: Andrei Heintz și Oncescu. În cercul de alegere al Mercurii: Valentin și Droc. În cercul Seliștii: Alexandru Lebu și Dr. Maier. În cercul Cristianului: Ludovic Klein și A. Friedmann. În cercul Căminăriei: Gustav Biedner și A. Wittstock. În cercul Slimnicului: M. Bell și Adolf Lutsch. În cercul Gusterii: Stefan Kast și W. Stenzel. În cercul Bradului: C. Klein și Florian. În cercul Noorichului: I. Schuller și I. Konnerth. În fiecare cerc de alegere, persoana, pe care am numit-o în locul prim și președinte, ear' în locul al doilea e președintele suplent.

În trecut del Meyerling s'a celebrat zilele trecute primul serviciu divin. Prelatul Curții, Mayer, a sfințit crucea turnului, capela și mănăstirea. În capela a cetii prelatul missa.

Otrăvire de strychnină. Din Timișoara se scrie, că locuitorului din Lugoj Samoilă Deutsch și nevastei sale li-s'au făcut rău înainte de asta cu două zile, după ce au consumat o cutie de conserve de carne, pe care li-a cinstit-o un corporal de artilerie. La început nu dădura atențiune indispoziției, dar când li-se făcu și mai rău, aduseră un medic. Acesta a constatat otrăvire de strychnină. Părechia se află între moarte și viață, de cumva nu a murit deja.

O nouă broșură despre România. Diarele străine anunță, că în curând va apărea o nouă broșură despre România, datorită penei mult cunoscutului romancier german Paul Lindau. Se știe, că dl Lindau a vizitat anul trecut România și alte state orientale.

D-soara Agata Bărsescu. Cetim în „Democrația”: Se știe, că d-soara Agata Bărsescu ar fi demisionat dela teatrul din Viena și ar fi având intențiunea, de a veni în țeară să joace în teatrul național.

Teatrul. Aseară s'a jucat a doua-oară „Die wilde Jagd”, comedie în 4 acte, de Fulda. Piesa a fost foarte bine jucată, dar teatrul a fost slab cercetat.

Despre limba românească.

Discurs
ținut în ziua Sf. Sofii la gimnaziul român din Brașov,
de
prof. G. Bogdan.

Doamelor și domnilor!

Școalele noastre sunt una din acele stațiuni, dela care o parte bună din tinerimea neamului nostru apacă pe cărările patronate de Sf. Sofia, pe cărările înțelepciunii. Astăzi preamăm acest patronaj; astăzi, îngăduim, pe ce mine, în aceste încăperi cel mai tiner slujbaş al ei, să mărturisesc nise convingeri, la care am ajuns tot de aici, tot din acest gimnaziu pornind. Știu, că nu voi spune ce n'au mai spus și alții, deși altfel; dar mai știu, că în vremile grele de astăzi e bine să cauți la știință sprijinoarele vieții și e bine să le cauți cât mai des. Eu voi vorbi adică despre nepăstuita noastră limbă românească.

Quintilian, un autor latin, a scris o carte despre retorică și între altele a dat expresie ideii, că pentru cine vooese să fie orator bun, e bine să fi avut, — dacă a avut, — în copilărie o doică, care să fi vorbit corect și frumos latinesc.

Antia-oră stăi gata să întrebi, ce au a face oratorii cu doicele? Dar' voiu aminti înădă nise împregiurări, după care vom vedea, ce înțeles mare este în această idee a lui Quintilian. Aceste amintiri le înșir condus fiind de filologul american W. D. Whitney.

Puiu deci întrebarea: pentru-ce vorbim noi cum vorbim, românește, pentru-ce nu vorbim altfel? Astăzi și de aici încolo vorbim și vom vorbi românește, pentru-că vom se vorbim. Până am crescut mari, până nu aveam voința aceasta, am vorbit românește, pentru-că vorbele românești au fos semnele, prin care alții ne-au învățat a ne înțelege cu ei, pentru-că vorbele românești au fost dela început formele, în care s'au așezat ideile agonisite din timpul prunciei, rinduri, rinduri.

Eram mici și proști de tot, ca toți băieții. Într'un blid vedeam și de și o fluiditate albă și pe mama o aușiam repetând mereu o vorbă: lapte, lapte. Ochii ne erau impresionati de culoarea albă, urechile de tonurile din cuvântul lapte. Dela o vreme aceste impresiuni s'au prins totare, ca doi frați de cruce din povestile noastre, și arătându-se una, revenia și cealaltă; dela o vreme am început a numi și singuri laptele lapte sau a căuta și prin blide, când aușiam pe alții grădind această vorbă. Pe scurt: învățasem a cunoaște un lucru și-i învățasem și numele.

Acest proces s'a repetat și la fiecare cuvânt, la fiecare idee ori neputine, pe care el am ajuns a vorbi despre tot ce vorbesc băieții. Și astfel, „din mulțimea și felul materialului limbic ce ne-a înconjurat în copilărie, noi ni-am însușit cât ni-am putut să ne însușim după puterile noastre”.

Și acum, mari fiind, tot așa învățăm; trebuie să ne spună alții ori să cetim din cărți

numele obiectelor ori însușirilor și relațiilor, ori pe scurt numele fectelor ideii nouă. Dacă vedem un fir de droc întins pe stilpi pe câmp, trebuie să aușim dela alții vorba *telegraf*, pentru-că se știe ce am vădut; ori dacă într'o noapte observăm, că cerul este brăzdat de o fașie lată, alburie, trebuie să aușim dela alții vorba *Calea laptelui*, ca să știe ce e acea fașie; după aceea aușind vorba „telegraf” ori „Calea laptelui”, le și vedem în fantasia noastră, ne pare că le vedem cu ochii și nefind-ne în față.

Cuvintele trezesc în noi ideile legate de ele. Așadar cuvintele sunt nise mijloace, prin care alții deșteaptă în noi ideile lor; ori noi deșteptăm în mintea altora ideile noastre; căci dezvoltându-ne aproape în aceleași condițiuni, supuși fiind la aceleași impresiuni și experiențe, primind deci aceleași idei, ne putem și înțelege.

Am dis: mijloace; instrumente. Căci în adevăr, limbile nu sunt altceva; vorbele, în cazul nostru vorbele românești, nu sunt decât nise semne, „pe care le-am primit dela alții, din afară, pentru-că se putem exprima ce găsim în interiorul nostru”.

Căci ni-s'ar fi putut vorbi despre „Milch și „Milchstrasse”, nu despre „lapte” și „Calea laptelui”; și în chipul acesta ni-s'ar fi putut da tot câte un nume nemțesc pentru fiecare idee; și atunci n'am s'ci românește, nu am fi Români, dacă nici mai târziu nu am fi învățat limba românească: *fagurul acesta de miere*, cum îi dăce Eminescu.

Astfel vedem, că și naționalitatea nu este o haină, care s'ar stee pe trup asemenea cămeșii lui Messus și pe care se nu o poți arunca când vrei, *dacă vrei*. Pentru-că fiecare părinte îi poate da copilului seu orice mijloc de înțelegere vooese s'ar de, ori-ce fel de cuvinte, deci ori-ce culoare națională. Limba generațiilor ce vor trăi în urma noastră este în puterea noastră; viața ei depinde de voința noastră; și numai aceasta este motivul teoretic, la care pot căuta sprigin cei ce insultă pe renegați. Acestia își perd limba scind că o perd, deci și voință să o peară; cel-ce o perde fără să vooască, inconștii, este nevinovat!

Adaug. Școalele românești, ca toate școalele naționale, sunt datoare să susțină și să întărească voința de a ne păstra limba. Și pentru aceasta reșosatul nostru director Meșotă pronunță, sunt acum tocmă șesșespredece ani, de pe catredra acestor vorbe: „Cuprivire la viața familială este de cel mai mare interes pentru dezvoltarea națională, ca părinții să se ocupe înșigși cât se poate mai mult cu creșterea copiilor lor și cu deosebire să se străduiască a învăța pe copii mai întâiu limba maternă”. (Programa gimnaziului din Brașov 1877.)

Dar' se reviu.

Precum am învățat cuvintele unei limbi, așa învățăm cu vremea a le și pronunța întregi și bine; așa învățăm a ne feri de expresiuni anormale, de formări greșite de cuvinte, de alcătuirii false de propozițiuni; și cu cât am învățat mai bine această meserie ori artă, cu atât mai bun material sântem pentru școală, când ajungem a fi de școală. Acesta este înțelesul și al cuvintelor lui Quintilian, care știe, că arta aceasta nu o poți învăța dela doice, care nu știu bine limba, în care ai să înveți la școală; el avea în vedere școala de retorică, pe oratorii; el voia să-i ferească pe acestia din copilărie de obiceiul de a vorbi stricat, și în acest înțeles aduce el și pe doicele în legătură cu oratorii!

(Va urma.)

POSTA ULTIMĂ.

Viena, 8 Octomvrie n. Demisiunea locuitorului din Austria-de-jos, Posinger, a fost primită. Succesorul lui este contele Kielmannsegg, care deja astăzi a depus jurământul în mâinile Arhiducelui Carol Ludovic, ca reprezentant al Maiestății Sale. Kielmannsegg e protestant.

Budapesta, 8 Octomvrie n. Ministrul de comerț a cassat deosebirea între trenurile accelerate, courier și expres. Numai trenul expres oriental își va păstra numirea aceasta.

Berlin, 8 Octomvrie n. Împăratul a plecat la Kiel, unde va sta împreună cu Țarul două zile. De acolo petrece pe Țarul la Berlin.

Berlin, 8 Octomvrie n. În onoarea Țarului va fi Vineri un dineu de gală, seara o reprezentațiune de gala în operă, Sâmbătă vânătoare, Duminecă dimineața dejun în menagea oficerilor dela regimentul Alexandru și seara plecarea.

Londra, 8 Octomvrie n. Boulanger a plecat în toată liniștea la insula Jersey.

Bibliografie.

Cetii! Cetii! Cetii! în „La Liberté Roumaine” cu începere dela 1 Octomvrie „Drama din Strada-Polona”, romanț original. Partea întâia: „Ucișagii misterioși”. Partea a doua: „Elena Manoilă”. Partea a treia: „Răsunarea unui bărbat”. Partea a patra: „Criminalul descoperit”. Administrația: Strada Câmpianu 11. București.

„Dobrogea”. Organul proprietarilor, agricultorilor și economilor de vite. Apare de două ori pe lună în Constanța. Tipografia română, Dimitrie Nicolaescu. Anul I. 10 Septemvrie 1889. Nr. 1. Sumarul: Sosirea Maiestății Sale regelui și a A. S. principelui coroanei. — Scopul ce urmărește această revistă. — Călătoria M. S. regelui și a principelui moștenitor. — Gestiunea economică a pământurilor statului din Dobrogea și reformele necesare pe viitor. — Numărul școalelor. — Baile Constanței. — Plantațiunile câilor naționale. — Cântecul popular din Dobrogea. — Poporațiunea județului. — Numărul vitelor mari și mici în județ. — Comisiunea pentru reforma legiurilor dobrogeane. — Referat asupra împăduririlor. — O di în Madera.

Extrase din „Budapesti Közlöny”.

Licitațiuni:

— 18 Octomvrie st. n. a. c. imobilele Mariei Szilágyi, în Nagy-Úröd, decătră tribunalul reg. din Oradea-mare.

— 21 Octomvrie st. n. a. c. imobilele baronului Sigismund Perényi decătră judecăt. cerc. din Seleusul-mare.

— 24 Octomvrie st. n. a. c. imobilele lui Nicolae Nagy decătră tribunalul regesc din Dej.

— 3 Noemvrie st. n. a. c. imobilele lui Cusman Popin, în Sânt-Ivan, decătră tribunalul reg. din Neoplanta.

— 4 Noemvrie st. n. a. c. imobilele lui Coloman Steiner, în Șipet, decătră judecăt. cerc. din Ciocova.

— 24 Octomvrie st. n. a. c. imobilele Teresiei Francsek nasc. Kaisch decătră judecătoria cerc. din Bichiș-Ciaba.

— 5 Noemvrie st. n. a. c. imobilele Anei Dina căsătorită Ulmánszki decătră judecătoria cerc. din Ciocova.

— 25 Octomvrie st. n. a. c. imobilele lui Carol Heidendorf decătră judecătoria cerc. din Mediaș.

— 11 Decemvrie st. n. a. c. imobilele Reginei Bretter nascută Fabritius decătră tribunalul reg. din Sibiu.

Concursuri în provincie:

— Contra „Josif Reinitz” în Mellința. Cnscr. cm. Dr. Ladislav Gedeon; massa ctr. George Nikolics. Term. de ins. 30 Noemvrie, proc. de licid. 21 Decemvrie.

— Contra Iakob Jonás în Zéla. Cnscr. cms. Stefan Bokor; massa ctr. Alexandru Dragomir. Term. de ins. 18 Noemvrie, proc. de licid. 2 Decemvrie.

LOTERIE.

Tragerea din 8 Octomvrie st. n.

Sibiu: 57 37 53 46 45.

Căendarul zilei.

29 Septemvrie (10 Oct.)

Italian: Hariton
Gregorian: Francisc B.

Soarele: răsare 6.2, apune 5.31.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 9 Octomvrie, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediu lunar 727.4)	Diferența dun proziun	Temperatura după cclitus	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
Observat				
725.1	-2.0	+9.2	+24.2 + 9.0	SV

Din țeară, 7 Octomvrie, 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Tempera- tura Celcius	Vântul direcția	țaria
Budapesta	760	+12.3	NV	1
Sătmar	763	+14.6	V	0
Orșova	764	+10.5	V	1
Cluj	764	+12.7	SV	1
Timișoara	760	+15.0	SV	1
Arad	760	+15.5	SV	4
Panciova	758	+17.6	SV	6

Sosiți în Sibiu.

La 9 Octomvrie n.

Hotel „Neurhrer”. Meskivitz, Hirschbein și Rosenthal, din Viena; Szarvady, din Budapesta; comercianți. Gleim, forestier-suprem din Sighișoara. Tiliu, inginer din Schmiegen.

Hotel „Meltzer”. E. Decani, din Alba-Iulia. V. Rideli, preot; I. Schuller, învățător, ambii din Gârbova. George Popescu, învățător din Toplița. Gugenberger, din Mediaș.

Hotel „Haberman”. Ioan Halalam, subnotar din Găleş. George Sander, notar din Alțina. Valerie Pop, subnotar din Gurău.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Abonament.

Abonament 6.

Joi, în 10 Octomvrie 1889:

„Faust” (Margaretha).

Operă mare în 5 acte.

Economic.

Arândare de băi. Pentru darea în arândă a băilor sârăte erariale din Ocna-Sibiului dimpreună cu apertinențele pe timpul dela 1 Ianuarie 1890 până la 31 Decemvrie 1894 se va ține în 20 Noemvrie st. n. a. c. 11 oare a. m. la oficiul reg. al minelor de sare în Ocna o pertractare cu oferte în scris în legătură cu licitațiune verbală. Prețul strigării pro an e 3280 fl. Ofertele în scris timbrate, provădute cu 10% arvună din prețul strigării și sigilate, sunt a se înainta până la 20 Noemvrie n. c. la antistele oficiului de mai sus în Ocna. Condițiunile se pot vedea la oficiul de mine în Ocna-Sibiului. Arândatorul acestor băi erariale e îndreptățit în tot desursul perioadului de arândare a lui pentru o baie rece de vană cel mult 35 cr. și pentru una caldă 65 cr., apoi pentru întrebuințarea de ismene de scaldă, ștergar și pălărie câte 1 cr., ear' pentru un lepedeu sau sponghie 2 cr.

—*—

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: Vittorio Falsetti și G. Yakini, Girolamo Norsa, Mohamed Selim, M. N. Gluck et comp., firme comerciale în Alexandria; C. Darmet, firmă de galanterii în București; H. Grünberg, firmă de manufacturi în București; consorțiul: Leopoldstädter Spar- und Vorschuss-Konsortium des ersten allgemeinen Beamtenvereins, registrirte Genossenschaft mit beschränkter Haftung in Liquidation in Wien; Francisc Ullrich, producător de țesături în Georgswalde; Iaroslav Schuster, comerciant neimpr. în Budweis, Wilhelm Schwabach, comerciant neimpr. în Teplitz; Carol Waniek, prăvălies în Kety; Josif Krocek, cofetar în Friedek; Emeric Nagy, croitor neimpr. în Keszthely; R. Rosenbaum, firmă comercială în Viena; P. Nagel, comerciant în Verbó; Antonie Hirschler, croitor în Cania-mare; Fürth și Gorge, firmă com. improcolată în Viena; vduva după Emanoil Déry în Zenta și Sigismund Simon în Kremsier.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiile efectuate în 23, 24 și 25 Septemvrie 1889.

Capica lui Fischel, grâu 1860 hect., 10-60 lei. Vasmagidi lui A. Verona, grâu 2700 hect., 10-90 lei. Pappudoff lui Gatin, orz 1720 hect., 5-60 lei. Matheo lui Waller, grâu 1500 hect., 9-75 lei. Cambano lui Petricioni, porumb 2000 hect., 6-80 lei. Agent lui G. Mendl, orz 3200 hect., 5-30 lei. Kirschen lui Jackson, orz 5000 hect., 4-72½ lei. Politti lui Jackson, orz 1900 hect., 5-15 lei. Perlea lui Jackson, orz 3000 hect., 5-90 lei. Perlea lui Jackson, orz 1750 hect., 5-70 lei. Perlea lui Jackson, orz 850 hect., 6- lei. Perlea lui Jackson, orz 1220 hect., 5-40 lei. Perlea lui Jackson, orz 1420 hect., 5-35 lei. Perlea lui Jackson, orz 1080 hect., 4-90 lei. Perlea lui Peirano, grâu 1725 hect., 11-55 lei. Mersing lui I. Dreyffus, grâu 2450 hect., 8-40 lei. I. Dreyffus lui I. Dreyffus, grâu 12.350 hect., 8-60 lei. Cambano lui Milla, grâu 1450 hect., 9-45 lei. L. Dreyffus lui M. Wolff, grâu 3600 hect., 10-67½ lei. Vasmagidi lui Sgardelli, grâu 3600 hect., 10-50 lei. Marghiloman lui L. Mendl, grâu 3600 hect., 11-87½ lei. Vriani lui L. Mendl, grâu 2700 hect., 10-45 lei. Vriani lui L. Mendl, grâu 3400 hect., 10-65 lei. Marghiloman lui Carnevalli, grâu 4500 hect., 11-70 lei. Marghiloman lui Carnevalli, grâu 5000 hect., 11-70 lei. Cambano lui Petricioni, grâu 3100 hect., 12-10 lei.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu, 8 Octomvrie. Grâu hectolitru 76—82 chilo fl. 5.40 până fl. 6.20, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.20 până fl. 5.—, seacăra 70 până 75 chilo fl. 3.90 până fl. 4.60, orz 62 până 66 chilo fl. — până fl. —, ovės 42 până 50 chilo fl. 2.10 până fl. 2.70, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 4.60 până fl. 5.10, melaui 78 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.10, sementă de cânepă 48 până 50 chilo fl. 3.50 până fl. 4.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, lintea 78 până 82 chilo fl. 7.50 până fl. 8.50, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, pasat de grâu 100 chilo fl. 14.— până fl. 16.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 14.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slămina 100 chilo fl. 53.— până fl. 60.—, unsoarea de porc fl. 59.— până fl. 60.—, senu brut fl. 18.— până fl. 20.—, lumini de senu fl. 32.— până fl. 34.—, lumini turnate de senu fl. 35.— până fl. 36.—, săpunul fl. 20.— până fl. 24.—, țen 100 chilo fl. 1.30 până fl. 1.60, cânepa fl. 80.— până fl. 82.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 2.50 până fl. 3.50, spirital p. 100 L. % 52 până 55 cr., carnea de vită chilo 40 cr., carnea de vițel 56 până 60 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec 20 până 24 cr., oue cu 10 16 până 18 cr.

Țirgul de rimători în Steinbruch. În 7 Octomvrie n. s'a notat: ungurești bătrâni grei 45.— cr. până 45½ cr., ungurești grei, tineri 47.— cr. până 48½ cr., de mijloc 46.— cr. până 47½ cr., ușori 44.— cr., până 45.— cr., marfă țărănească, grea — cr., până — cr., de mijloc 44.— cr., până 54½ cr., ușora 42.— cr. până 45½ cr., românești, de Bakony grei 43.— cr. până 45½ cr., transito, de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sârbeschi grei — cr. până — cr., transito de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., transito ușori 47 cr. până 47½ cr., îngrășăți cu ghindă — cr. până — cr. per 4% compunții dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 7 Oct. 1889.

Seminte	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela până	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela până
Grâu				
Bănățenesc, nou	—	—	—	—
Grâu dela Tisa	—	8.55	8.75	—
Grâu de Pesta	—	8.50	8.70	—
Grâu de Alba-regală	—	8.15	8.25	—
Grâu de Bácska	—	8.55	8.60	—
Unguresc de Nord	—	8.75	7.—	—
Seminte vechi ori noue	Soiul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela până	
Săcară		70—72	6.90	6.95
Orz	Nutret de vinars de bere	60—62	5.90	6.—
		62—64	6.80	7.10
Ovės		64—66	7.35	8.50
Cucuruz (porumb)	bănăț.	39—41	5.25	5.70
	de altsoiu	75	5.—	5.—
Hriscă		78	4.70	4.75
		—	5.40	5.75
Grâu	de primă. de toam.	9.—	9.02	
Cucuruz	de primă. Aug. Maiu-Iun.	8.39	8.41	
Ovės	de toam. de primă.	4.81	4.83	
		5.30	5.41	
Produse diverse	Soiul			
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	52.—	56.—	
	franceză	—	—	
	italiană	—	—	
Oleu de rap.	roșie rafinat	52.—	56.—	
Oleu de in		36.—	38.—	
Uns. de porc	dela Pesta dela țeară svântată afumată	64.50	65.—	
Slănină		53.—	54.—	
Său		59.—	60.50	
Prune	din Bosnia, în buți din Sârbia, în saci	56.—	57.—	
Lictar	slavon, nou bănățenesc din Ungaria unguresci sârbeschi	35.50	34.50	
Nuci		10.25	18.50	
Gogoși		16.50	16.75	
Miere	brută	16.—	16.25	
		29.50	30.—	
Ceară	galbină străcurată de Rosenau	33.—	34.—	
Spirit	brut	118.—	120.—	
		14.—	15.—	
		18.—	18.—	

Cursul pieței din Sibiu.

din 9 Octomvrie st. n. 1889.
Hârtie-monetă română Cump. 9.40 vënd. 9.45
Lire turcesci „ 10.65 „ 10.70
Imperiali „ 9.65 „ 9.70
Ruble rusești „ 1.21 „ 1.20

Bursa de Budapesta

din 8 Octomvrie st. n. 1889.
Renta de aur ung. 6% 100.50
„ „ 4% 95.65
„ hârtie „ 5% 95.60
Împrumutul câilor ferate ung. 117.50
Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 99.75
Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 117.50
Amortisarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) 113.—
Bonuri rurale ung. 104.75
„ „ cu cl. de sortare 104.75
„ „ bănățene-timigene 104.75
„ „ cu cl. de sortare 104.75

P. T.

Sibiu, în Septembrie 1889.

Am onoare a Vă aduce la plăcuta cunoștință, că eu am cumpărat prăvălia de specialități, de mărfuri de material și colorii, aflătoare în piața de aici Weinanger Nr. 4 (strada brânzii) sub firma „Gustav Gürtlers Filiale” și că eu sub firma împotocolată după lege

Frideric Homm

vou conduce și mai departe această prăvălie.

Eu 'mi-am făcut în prima linie de principiu, ca să țin în deposit totdeauna numai mărfuri de cea mai bună calitate, și mă vou nîsul necontentit să câștig încrederea p. t. mușterilor mei prin prețuri ieftine și prin serviciu cât se poate de atent.

Permiteți-mi dară, ca să Vă ofir prin aceasta serviciile mele, și eu mă vou bucura mult, dacă D-Voastre veți reclama cât de des serviciul meu.

Cu toată stima

Frideric Homm.

[791] 3-4

INSTITUTUL TIPOGRAFIC ÎN SIBIU

recomandă:

Articolul de lege XXI. din anul 1886

DESPRE JURISDICȚIUNI,

și articolul de lege XXIII. din anul 1886.

DESPRE PROCEDURA DISCIPLINARĂ.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 28.506/VI. b.

Ordonanțe ministeriale

pentru introducerea legii comunale

(Art. XXII. din 1886.) Prețul 12 cr. v. a.

Articolul de lege XXII. din anul 1886

DESPRE COMUNE.

Cu explicațiuni și notițe de orientare. Prețul 40 cr. v. a.

Institutul tipografic din Sibiu

recomandă:

Comasările

de

IOAN CORNEA,

inginer diplomat.

Prețul unui exemplar 15 cr. v. a.

Institutul tipografic în Sibiu.

Strada Cisnădiei Nr. 3.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Pipăruș Petru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colăcărul.** Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndărășnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un pețitor îndărășnic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Prietenul meu Văntură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Sgărcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Nusciul-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. **Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. **Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbișoni. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. **Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1889.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiu					
	Tren expres	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren mixt		Tren expres	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren mixt		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren mixt	Tren de persoane	Tren mixt		Tren mixt						
Viena	3.40	8.—	8.—		București	7.35		*4.40		Viena	11.—	3.40		Teiuș	11.24	3.—	1.42	Copsa mică	2.05	4.85					
Budapesta	9.20	2.—	3.10	6.10	Predeal	12.50		9.12		Budapesta	7.40	9.30		Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32	Șeica mare	2.38	5.06					
Szolnok	11.18	4.05	7.22	9.28	Timiș	1.19		9.41		Szolnok	10.42	12.38		Vințul de jos	12.30	4.10		Loamneș	3.22	5.46					
P. Ladány	12.57	5.46	5.52	11.38	Brașov	1.55		10.17		Arad	3.58	5.26		Șibot	1.01	4.43		Ocna	3.44	6.17					
Oradea mare	2.22	7.01	8.46	1.51		2.15	4.54		7.07		2.17	4.29	6.06	Orăștia	1.32	5.13		Sibiu	4.18	6.40					
Vărad-Veleceze	2.30	7.11	9.18	2.11	Feldioara	2.47	5.37		7.44		2.37	4.41	6.18	Simeria (Piski)	2.08	5.47		Sibiu—Copsa mică							
Fugyi-Vásárhely			9.27	2.19	Apatia		6.15		8.09		3.37	5.05	6.43	Deva	2.52	6.27		Sibiu		9.10	9.50				
Mező-Telegd	3.—	7.41	10.21	2.55	Ágostonfalva		6.43		8.29		4.05	5.17	6.55	Branicea	3.28	6.54		Ocna		9.87	10.14				
Rév	3.31	8.16	11.38	3.38	Homorod	3.56	7.31		9.07		4.27	5.38	7.14	Ilia	3.55	7.20		Loamneș		10.05	10.40				
Bratec			12.16	4.01	Hașfalău		9.09		10.34			6.05	7.46	Gurasada	4.08	7.32		Șeica mare		10.40	11.10				
Bucia			12.54	4.23	Sighișoara	5.28	9.33		10.20			6.23	7.57	Zam	4.44	8.03		Copsa mică		11.09	11.35				
Cincia	4.24	9.05	1.57	4.49	Elisabetopol	5.57	10.02		11.09			7.20	8.42	Soborșin	5.30	8.38		Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.							
Huiedin	4.52	9.35	3.11	5.31	Medias	6.19	11.04		11.35			7.55	9.11	Bérvava	6.27	9.27		Cucerdea		3.05	10.20	3.25			
Stana			3.40	5.40	Copsa mică		11.24		11.19			8.26	9.39	Conop	6.47	9.46		Cheta		3.35	10.50	3.63			
Aghirș			4.17	6.12	Mickasasa		11.39		11.59			8.47	9.55	Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35	Ludoș		3.51	11.11	4.15			
Ghirbău			4.36	6.24	Blaj	7.09	12.30		12.43			9.11	10.13	Pauliș	7.43	10.34		M.-Bogat		4.06	11.20	4.41			
Nădășel	5.49		4.58	6.38	Crăciunel		12.45		12.55			9.42	10.37	Györök	7.59	10.50	6.44	Cipeu-Iernut		4.43	11.57	5.23			
Cluj	6.02	10.35	5.26	6.56	Teiuș	7.42	1.13		1.07			9.59	10.53	Glogovaț	8.28	11.16	7.25	Kereľ-Sz.-Pál		4.58	12.12	5.44			
Apahida	6.14	11.02		7.15	Aiud	8.05	2.18		2.11			11.—	11.39	Arad	8.42	11.30	7.44	Nireșteu		5.21	12.36	6.03			
Apahida		11.23		7.48	Vințul de sus		2.48		2.33			11.29	12.01	Szolnok	9.20	12.05		Oșorheiu		5.40	12.55	6.27			
Ghiriș	7.28	12.44		9.13	Uioara		2.56		2.40			12.02	12.29	Budapesta	2.21	5.10		Reghinul-săs.		6.—	4.58				
Cucerdea	7.52	1.27		10.04	Cucerdea	8.32	3.14		2.46			12.19	12.45	Viena	6.—	8.15				7.35	7.—				
Uioara		1.34		10.12	Ghiriș	9.—	4.01		4.47			9.54	1.06	1.24	1.40	6.05		Regh.-săs.—Oșorheiu—Cucerdea							
Vințul de sus		1.42		10.14	Apahida	10.21	5.28		5.08									Reghinul-săs.			8.25	8.—			
Aiud	8.21	2.07		10.45	Cluj	10.41	5.56		8.—									Oșorheiu			10.—	9.49			
Teiuș	8.38	2.26		11.31	Nădășel		6.45	5.32	8.—									Nireșteu			6.45	12.15	10.20		
Crăciunel		3.11		12.11	Ghirbău		7.06		8.36									Kereľ-Sz.-Pál			7.05	12.35	10.39		
Blaj		3.24		12.29	Aghirș		7.22		9.02									Cipeu-Iernut			7.28	12.58	11.02		
Mickasasa	9.18	3.54		1.10	Stana		7.37	6.11	9.32									M.-Bogat			7.50	1.19	11.23		
Copsa mică		4.09		1.30	Huiedin		7.52		10.11									Cheta			8.23	1.49	11.53		
Medias	10.08	4.39		2.14	Cincia	11.54	8.24	6.43	10.51									Cucerdea			8.31	2.02	12.06		
Elisabetopol	10.32	5.11		2.54	Bucia	12.24	9.04	7.12	12.16												9.12	2.18	12.32		
Sighișoara	11.07	5.45		3.35	Bratec		9.20		12.50												9.44	2.46	12.50		
Hașfalău		6.12		4.07	Rév		9.37		1.19									Simeria (Piski)—Unidoară							
Homorod	12.31	7.32		5.54	Mező-Telegd	1.03	9.55	7.51	2.—									Simeria (Piski)					2.18		
Ágostonfalva		8.17		6.39	Fugyi Váshely	1.29	10.20	8.17	3.04									Cerna					2.39		
Apatia	1.20	8.37		7.13	Vărad-Velenceze		10.47		3.36									Unidoara					3.03		
Feldioara	1.40	9.06		7.45	Oradea-mare		10.57		3.52									Unidoară—Simeria (Piski)							
Brașov	2.14	9.45		8.32	P. Ladány	1.54	11.04	8.42	4.03									Simeria (Piski)					9.30		
Timiș	2.34				Szolnok	3.20	1.19	10.08	7.30									Unidoara					9.56		
Predeal	3.17			*5.32	Budapesta	5.—	3.31	11.51	11.51									Simeria (Piski)					10.15		
București	3.49			6.15	Viena	7.15	6.30	1.55	9.56																
	9.30			6.47		1.40	1.40	7.15																	
*) Circulează numai până în 15 Noemvrie c. n.				11.50																					
Murș-Ludoș—Bistrița					Bistrița—Murș-Ludoș					Sighișoară—Odorheiu					Odorheiu—Sighișoară					Unidoară—Simeria (Piski)					
Murș-Ludoș				4.30	Bistrița					Sighișoară		6.05	Odorheiu		6.—	Unidoara		9.30							
Tagu-Budatelic				7.27	Tagu-Budatelic				6.49	Odorheiu		9.12	Sighișoară		8.56	Cerna		9.56							
Bistrița				11.—	Murș-Ludoș				9.25							Simeria (Piski)		10.15							
Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă că arele de noapte																									

Nota: Numarii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte